

Rudolf Masný, Juraj Masný

HODŽOVO NÁMESTIE - SPOJENIE REPREZENTÁCIE A FUNKČNOSTI

Recenzia

V roku 2000 sa uskutočnila na Slovensku v ostatnom čase ojedinelá architektonicko-urbanistická súťaž. Magistrát mesta Bratislavy zaviazal svojím uznesením investorov či vlastníkov pozemkov v niektorých vytypovaných lokalitách k povinnosti pri stavebných aktivitách riešiť problém výstavby, alebo prestavby vypracovaním viacerých alternatív prostredníctvom architektonických alebo urbanistických súťaží.

Pre verejnosť nie celkom identifikovateľný investor sa otvorenou architektonicko-urbanistickou súťažou podujal riešiť úlohu dostavať obytný blok lemujúci ulice Panenskú a Palisády, ktorý bol useknutý smerom k Hodžovmu námestiu asanáciou pri prestavbe námestia a výstavbe komunikácie smerujúcej cez Most SNP do Petržalky a realizovanej začiatkom sedemdesiatych rokov.

Investor požadoval úzky pruh terajšieho chodníka pod štítovými stenami bloku využiť na komerčné funkcie. Magistrát nepokladal tento problém za partiálny, navyše, keď záujmový priestor je situovaný zoči-voči sídlu prezidenta, ale požadoval v súťaži riešiť všetky súvislosti, ktoré perspektívne umožnia súčasnému Hodžovmu námestiu plniť nevyhnutné celomestské úlohy.

Súťaže sa zúčastnilo 43 kolektívov, medzi nimi aj pedagógovia našej školy doc. Ing. arch. J. Kepl, PhD. (samostatne), PhDr. M. Zervan, PhD. (v kolektíve prof. R. Janáka) a doc. Ing. arch. R. Masný, PhD. s kolektívom. Na výzvu redakcie AL-FA predstavil filozofiu svojho konceptu reagovali autori návrhov doc. Rudolf Masný, Juraj Masný a doc. Julián Kepl.

Autori súťažných štúdií prezentujú svoj prístup k riešeniu, ktorý má v obidvoch prípadoch jasnú premisu najmä vo vzťahu k hmotovo-priestorovým hodnotám námestia, jeho výškovým, tvarovým a materiálovým definíciám. Pre architektonické (architektonicko-urbanistické) návrhy je vždy rozhodujúca sémantická analýza vyúsťujúca do syntézy, vnímanej ako produkt funkčnej a výtvarnej symbiózy. Jej východiská sa často strácajú zo zreteľa a preto ich záznamy ktoré sú obsahom nasledujúcich článkov, sú zaujímavým príspevkom pre teóriu architektúry v čase jej zrodu.

Milan Moncol

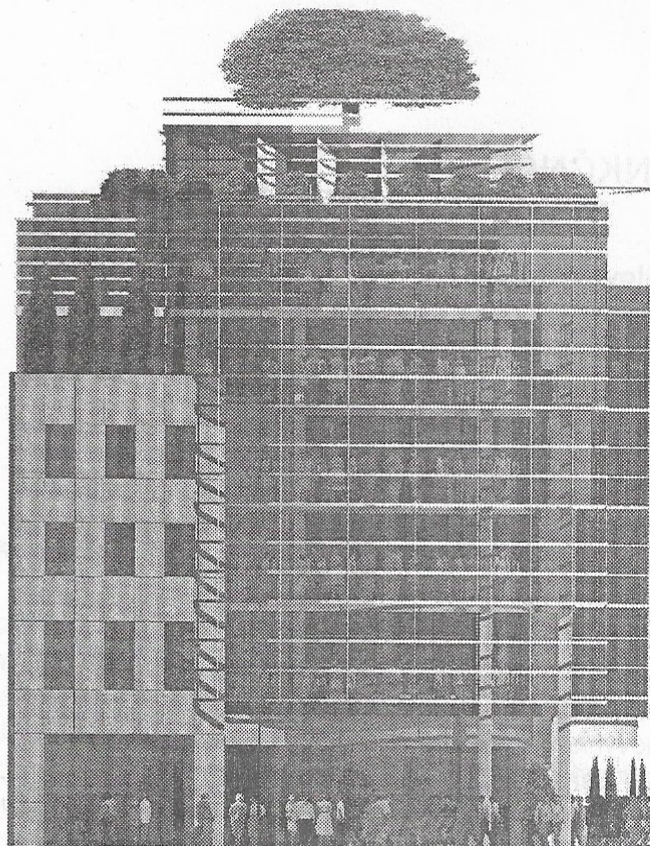
Slovo autorov

V našej, takmer utlmenej súťažnej praxi je výnimočné mať možnosť riešiť námestie pred prezidentským palácom a navrhnuť posledný dom na tomto námestí. Prinajmenšom je však neobvyklé riešiť námestie, ktoré bolo nákladne prestavané len pred pár rokmi a jeho nová prestavba je bezpochyby v dohľadnom čase nereálna. Neobvyklé je tiež navrhnuť aj domy bez pozemku, len na chodníku a bez presnejšie určenej funkcie.

Na to, aby sa jedno z najmladších hlavných miest - Bratislava - zaradilo skutočne medzi metropoly, nevyhnutne potrebuje zásadne zvýšiť kvalitu prostredia a architektúry. Potrebuje preukázať estetické hodnoty, kultivovanosť, cit, odbornosť a poprieť nekonceptnosť, pragmatizmus, nekvalifikovanosť a ďalšie necnosti. Kvalita tvorby poznačí nekompromisne takéto prostredie na veľmi dlhú dobu.

Intenzívna, komplikovaná doprava na Hodžovom námestí bola v minulosti riešená ako nadradená a bez ohľadu na kvalitu priestoru a prostredie. Humánne a estetické hľadiská boli opomenuté. Ak tento priestor má mať všestrannú kvalitu, musí byť vyriešený najmä konflikt spoločenskej a dopravnej funkcie. Len veľmi šťastný a invenčný koncept by mohol toto prezidentské námestie zhodnotiť tak, aby bolo porovnateľné s mnohými plnohodnotnými známymi námestiami. Núka sa však otázka, či vôbec tu má byť námestie, keď už tento priestor bol vybudovaný inak.

Pri práci na súťažnom návrhu sme sa všetci spoluautori zhodli na zásade, že na atraktívnom mieste je potrebné navrhnuť atraktívny dom, ktorý bude svojím výrazom osobitný a najmä zapamätateľný. To je dôvod, prečo náš návrh nie je kubusom, ale kompaktnou kompozíciou hmôt, ktoré majú reflexovať duch námestia a jeho atmosféru - slávnostnú aj funkčnú. Harmónia hmôt a foriem má komunikovať s okolitou novou a historickou zástavbou, s jej štruktúrou, mierkou a farebnosťou. Rytmus plných a polotransparentných plôch, ako aj členené strešné podlažia majú úlohu humanizovať celé priečelie. Táto idea humanizácie komerčno-administratívnej náplne by mala spočívať v animácii všetkých podlaží od otvoreného parteru až po strešné terasy s panoramatickými výhľadmi.

Návrh objektu je pokusom o zosúladenie (zharmonizovanie) dvoch mierkových sústav, ktoré predstavuje staršia a novšia zástavba priestoru. Celková hmota navrhovaného objektu reaguje na výškový horizont nových hmôt námestia - Hotel Forum, Slovenská sporiteľňa, Tatrabanka (vo výstavbe).

Nové výškové línie nadväzujú na horizontálnu výškovú úroveň uličného bloku Palisád a ďalších ulíc sekciami stenovej architektúry s povrchovými úpravami korešpondujúcimi so staršou zástavbou a pokračujú celozasklenými (krivkovými) plochami vystupujúcimi nad úroveň ríms novšej zástavby.

Bolo teda dosť postulátov, aby motivovali tvorivé úsilie. Natláča sa však otázka reality celého podujatia, ktorá nie je taká jednoznačná a priezračná ako tvorivá architektonická práca. Práve naopak.

Autori súťažného návrhu č. 2

Ing. arch. Mário Budinský

Ing. arch. Juraj Masný

Ing. arch. Rudolf Masný, PhD.

Doc. Ing. arch. Rudolf Masný, PhD.

